

democraten, die gedwee onder den paraplu marcheerden loopen hem in den weg.

Het oordeel van dat blad in de kiezing van Borgworm is dan ook van een zeker gewicht.

Le Courrier de Bruxelles doet een oproep aan de liberalen om zich bij de klerikalen aan te sluiten en anderzijds tracht hij zijne eigene partijgenooten te overhalen tot toegevingen aan de liberalen in de volgende bewoordingen:

Zonder eenige toegaving aan de dwaling, welke wij niet opgehouden hebben te verwerpen en te bestrijden, meenen wij dat het mogelijk is, met een doel van maatschappelijke verdediging, tot eere verstandhouding te komen met de mannen welke deze dwaling heeft kunnen verleiden of wellicht nog verleiden.

In plaats van afsluitingen tegen hen op te richten, zoeken wij hen tot ons te trekken; trachten wij, zonder van een enkel principe af te zien, hun de toegevingen te doen, door de politiek opgelegd en dit zal, ongetwijfeld, voor velen onder hen de eerste stap zijn van een meer volledige terugkeer tot de waarheid.

Dus terwijl de katholieke werklieden, die eenige democratische neigingen vertoonen, hardnekkig bekampt worden, geeft men pollehandjes aan de rijke liberalen om samen met de papen de werkende klasse onder den hiel te houden.

De katholieke werklieden mogen geen socialistischen werkmans bezien op straffe van doodzonde, maar de rijke papen mogen oproepen doen aan de liberalen om te samen het reactionnaire bewind staande te houden, aan de liberalen die ze vroeger afschilderden als de ergste vijanden der kerk en die ze tot op heden de vaders heeten van het socialisme.

Zij schijnen liever de rijke vaders te zien dan de arme zonen.

Zijn de katholieke werklieden dan toch ziende blind en hoorende doof?

Het zal nu te zien zijn, in hoeverre die volkshatende oproep zondag door de liberalen zal worden beantwoord.

Om het klassenbewustzijn der arbeiders op te wekken hebben deze feiten hunne nuttige zijde. Wij meenen zelfs dat vele rechtzinnige liberalen en ook wel eenige katholieken iets moeten gevoelen dat op braken gelijk.

TER OVERWEGING aan de KATHOLIEKE WERKLIEDEN

Onder dien titel geeft het Land van Aalst een artikel, hetwelk getuigt dat het geschreven is, door een rechtzinnige geloovige. Dat alle katholieke werklieden het oprecht overdenken. Aan deze van Borgworm (Waremmen) die zondag moeten stemmen in de balloteering vragen wij het te lezen en met aandacht te overlezen.

Ziehier het artikel van M. P. Daens.

Al wie rechtzinnig en aandachtig zijn Onze Vader bidt, zal Christene Demokraat worden... Onze Vader, de broederlijkheid; Ons dagelijksch brood; den Evenmenschen broodrooven, omdat hij geen slaaf in zijn ziel wil zijn... brrr. Neen, neen! ik zal liever medehelpen om aan elk, die van goeden wil is, zijn dagelijksch Brood te vers haalen. Gelijk wij vergeven onze schuldenaren... Niet bijtend zijn, niet haatdragend; het

ongelijk vergeven. Verlos ons van den kwade... Het Socialismus bestrijden, niet door haat en geweld, door verachting, neen, neen, door de Christene Liefde. Amor vincit, dat staat t' Aalst in St-Martenskerk... Amor vincit; de liefde overwint; — Christene Demokraten moeten wij hebben in de Kamers; Christene Demokraten;... 36 Socialisten Verteenwoordigen er t' Werkvolk uit de Walen; 36 Socialisten!!! En t' arbeidende Volk uit de Vlaanderen, de Boeren, de klein Burgers, de Werklieden, hoeveel waren vertegenwoordigers hebben zij er?... Is er ooit iemand die in de kamers voor t' Werkvolk gesproken heeft gelijk Pastoor Daens?...

Dat men antwoorde: Is hij de aanvoerder niet der ware Demokraten?... De mannen der oude Geldmacht roepen: Priester Daens moet daar weg. Er hangen onweerswolken over t' hoofd der Christene Demokraten... Een lange joodsche samenzweering heeft tegen t' Christene werkvolk bedriegputten en valstricken gelegd. Gaat de vervolging nog heviger losbersten?... Demokraten, de rangen dichter ineem gesloten, één woord gesproken! Het zijn de laatste wanhopige pogingen der geldmacht die haar alleen eerschijning ziet verdwijnen. — Het is aan de vervolging, lieve menschen, dat ge de ware Democratie kunt erkennen.

De Geldmacht was hier 60 jaren lang uitsluitelijk meester; in de salons werd alles geschikt en beslist; in de rijke salons... 'ne Mensch staat moeilijk zijn macht af... Zij allen die in de salons de meesterschap uitvoerden, zij houden aan die macht... Och, zelfs roepen zij godsdienstige belangen in, om hun eigen te verblinden... Die door de Geldmacht geloofd en geprezen, gesaluerd en gestreeld, beloofd en gedwongen worden, dat zijn geen manhaftige, geen werkdaadige Demokraten. Die ons nu vervolgen en lasteren, zijn dezelfde kopstukken die in 1893 aan de Bisschoppen schreven en die het deden drukken: Wee uwe Seminarieën! Het kweekscholen worden van Demokrateën... Wij zullen d'Universiteit van Leuven laten vallen, indien de Democratie niet vervolg wordt... God de Zoon, op de Wereld komende om t' Volk te Verlossen uit de Slavernij, werd vervolgd tot ter dood; en als kranke zondige menschen met een groot Volkswerk belast zijn, hoe zouden zij niet vervolgd worden?... Dat de schobbejakken wederom ons woorden vervalschen, wij vreezen niet; wij strijden voor het goede recht, wij zijn aan God en Volk gehecht, we vreezen niet te herhalen wat wij over 3 weken schreven, waarin ons vijanden eene beleediging hebben gevonden tegen Z. H. den Bisschop... Het bitterste lijden van den Verlosser was in t' Hofken van Oliveten, als hij om zoo te zeggen verlaten was van zijnen Hemelschen Vader en voor den opperpriester Caïphas, alwaar Hij, valschehijk beschuldigd, d'handen op den rug gebonden en in zijn wezen geslagen werd door de beulsknechten. In dit lijden voor den Hemelschen Vader en voor Caïphas zullen alle Christene Volkswerken hun paart en deel hebben... Dit hebben wij geschreven en dit herhalen wij, omdat het de rechtvaardige waarheid is... Dat de lauwherligen en de wankelbaren maar uit de rangen gaan... Ze zouden den gang belemmeren... De Christene Demokraten van Vlaanderen blijven sterk vereenigd; hunne Gedachten heerschen reeds in d' herten; ze zullen heerschen in de Kamers en in de Besturen, tot heil van Kerk en van Staat. P. DAENS.

Een plotselinge donderslag tijdens een prachtig weder, zou geene grootere verslagenheid veroorzaken, als dezelaatste woorden in deze werkersfamilie.

Den vader ontviel de pijp aan den mond, der moeder het strijkijzer aan de handen en Roosje eenen kreet aan den boezem. Faab was den eenige toehoorder die kalm bleef. Waarschijnlijk had zijn broeder hem reeds te voren zijn voornemen medegedeeld.

Niet alleenlijk was Steven altijd een toonbeeld van kinderlijk een broederlijke deugden geweest, maar in het dorp achtte men hem als een braaf jongeling, op de hoeve als een eerlijk werkmans en bij de vrienden en gezellen als een vredelievend karakter.

Zijne onverwachte afbreuk met de denkbeelden waarin hij opgevoed werd, om de jongere begrippen aan te hangen, zou ten eerste opgemerkt worden. Dergelijk feit was eene gansche gebeurtenis op den buiten, een voorval dat invloed zou uitoefenen, want de dorpelingen nemen graag hun richtsnoer van de uitschijnende geesten hunner omgeving.

Zulk een geest was Steven Damiaens. Wel bezat hij geene bijzondere geleerdheid, want slechts in de school zijns dorps had hij zijn onderwijs ontvangen. Maar de zucht naar wetenschap was hem als ingeboren, en in zijne vrije oogenblikken kon men hem meesttijds verdiept vinden in de lezing van eenig boek of nieuwsblad.

Zoo had deze nederige boerenwerkmans zich niet alleenlijk menige kennis aangeworven waar de overgrote meerderheid zijner standgenooten vreemd aan blijven, maar hij had daarbij leeren denken en redeneeren.

Zijne bleefverwanten waren trosch op hem. zijne meesters, voor andere werklieden

Brokken en stukken

Christelijke broederlijkheid. — Het papenblad Het Vlaamsche Volk vindt er genoeg in de verschillende scheldnamen op te sommen, waarmede men in de klerikale pers Hector Planquart betitelt.

De brusselsche christene demokraten noemen hem « ce toqué » of « dien halven zot ».

Le Bien Public heet hem gewoonlijk « energumène » (gemeene kerel) en zijne artikels « onnoozelen praat van een razenden sukkelaar ».

Le XX Siècle vindt dat Planquart een « politieke afgrogelaar » of een « schurk » is.

Het Volk heet zijn broeder in Christus eene « spaansche vlieg, die men van t'gezond vleesch moet afhouden ».

Het Nieuws van den Dag zegt dat het een « kwakzalver » is.

Het Vlaamsche Volk doet er het zijne bij en zegt dat M. Planquart een « eeredief en ellendige lasteraar » is.

Alleen de opstellers van Recht voor Allen en La Bataille en de lasteraars van Vooruit zijn brave eerlijke lieden.

En zeggen dat die kerels allen een en dezelfde God van liefde aanbidden.

Rijke misdadigers. — Uit het katholieke Recht, over de speculatie op de bloem:

't Is weer de oude tijd die een pluimken verdient.

Wanneer in vorige eeuwen zekere geldzuchtigen op de mondbehoefte van t' volk speculeerden en profijt wilden trekken uit de algemeene ellende, wierden hunne graanzolders geplunderd en zij zelve dikwijls omgebracht. De wetgeving was heel streng voor de bedrivers van t' volk.

Nu echter mogen deugnieten ongestraft het brood in prijs doen stijgen, niemand zal hen verontrusten. Integendeel, hebben zij daardoor miljoenen uit den zak van t' arme volk geklopt, dan worden zij geëerd als rijke menschen, klimmen op tot alle waardigheden en zijn de goden van den dag.

Het ging dus beter in denouden tijd. De volksbedrivers hadden het toen zoo gemakkelij niet en moesten hun snode bedrijf soms met den dood bekopen.

Schrikkelijke cijfers. — Volgens officieele gegevens kwam er in 1827-30, in Frankrijk, 1 zelfmoord voor op 18,826 inwoners.

Onder de regeering van het kapitalisme is die verhouding zoo veranderd, dat men wel zou kunnen huiveren als men de « officieele cijfers » leest:

Ziehier de trapsgewijze toename:		
1836-1840	1 zelfmoord op	13,033 inwoners
1841-1845	—	11,598 —
1846-1850	—	10,274 —
1851-1855	—	9,557 —
1856-1860	—	9,480 —
1861-1865	—	9,021 —
1866-1870	—	7,948 —
1871-1875	—	6,716 —
1876-1880	—	5,897 —
1881-1885	—	5,133 —
1886-1897	—	4,500 —

En het is in naam van dit kapitalisme dat de perskrabbers zeggen dat het socialisme den ondergang der samenleving zou bewerken!

Goed dat het geldregiem weldra zal uitgediend hebben.

gewoonlijk barsch en stuur, behandelden hem met onderscheiding, en in elke zaak van eenige aangelegenheid wonnen zijne vrienden en werkgezellen gaarne zijnen raad in.

Beseften toch alle jonge werklieden, hoe zij door zelfonderricht zich kunnen verheffen, begrepen zij hoe verlichting den weg baant tot ontvoogding en welstand, zij zegden vaarwel aan drank en dwaze vermakelen, om zich meer op nuttige geestesoefeningen toe te leggen en aldus hun wezenlijk geluk te bewerken.

Wij kettersen tegen het vermaak niet, de mensch heeft er ten allen tijde behoefte aan. Doch, wanneer wij in de gescheidenis, en zelfs in die onzer dagen, de namen aantreffen van groote vernuten uit de laagste standen gesproken en door zelfonderwijs gevormd, kunnen wij geene gelegenheid verwaarloozen om dit laatste aan te prijzen. 't Is de kern waaruit eenmaal de boom van het ware volkshel: de vrijheid, moet opschieten!

Weinige weken geleden, nog, was Steven al zoo vurige katholieke als de andere leden zijner familie en als de meesten zijner dorpsgenooten.

Eerst van den laatsten tijd, namelijk van den aanvang der kiespropagande welke de drie partijen des lands op breede schaal ondernomen hadden, dagteekende de omkeering in zijne gedachten.

Het is opmerkelijk dat alle eenigszins verlichte geesten, wien de banden van het eigenbelang niet gekluisterd houden, en alle verdrukten, zich al meer en meer onder het vaandel der volksbeweging ontmoeten. Juist de elementen die van de schoonheid en rechtvaardigheid eener zaak getuigen...

Afschriften. — Dikwijls gebeurt het, zoo schrijft het Fondsblad, dat personen, welke verhuist zijn, aan den burgemeester of den secretaris hunner vroegere gemeente schrijven, om te verzoeken hun afschrift te willen zenden en die menschen zijn soms verwonderd, dat deze stukken hun niet gezonden worden. Zij vergeten dat de « afschriften » nooit gestuurd worden aan bijzondere personen, maar van bestuur aan bestuur.

Wilt gij u in regel stellen als gij verhuist of schikt te verhuizen? Geef hier kennis van, voor uw vertrek, aan de gemeenteoverheid en verzoek haar uw afschrift te willen verzenden. Hebt gij zulks verzuimd, ga zoo gauw mogelijk naar het secretariaat of het naaste politiebureau over nieuwe verblijfplaats, maak u kenbaar en verzoek hen om te willen naar uw afschrift schrijven. Overal zal men dit bereidwillig doen en alzoo zult gij, zonder kosten en met weinig moeite in regel zijn met de wet.

Aan de Poort des Hemels

In t' Land van Aalst schetst M. Daens op meesterlijke wijze in zijn eigenaardigen, sappigen schrijftant, nogmaals de wijze, waarop de rijken aan den hemel worden ontvangen.

Als de verfranschte behoudsgezinde ziel den Apostel Paulus zag aankomen, keende zij haar wezen van den armen Sinte Pieter af, en den Apostel Paulus hoffelijk groetende, sprak hij er zegde:

— Saint Paul, le Gentilhomme!

— Heilige Paulus, de Edelman!

Maar Sinte Paulus scheen die woorden niet te hooren en met een bijzondere bevallige en aangename vriendschap zeide hij:

— Sinte Pieter, mijn meester en kameraad, de hemelsche groetenis.

— Vansgelijken, Apostel Paulus!

— En wat is dat hier voor 'ne vent? hij noemt mij Gentilhomme, Eelman! Maar weet hij dat niet, dat wij hier in t' Rijk der Hemelen zijn, in t' Rijk der Rechtvaardigheid, dat elk hier gelij is... Komt er 'ne Keizer of Koning te samen met eenen Metserdiender, eenen Garentwinder of eenen Bedelaar, er wordt geen verschil tuschen gemaakt... 't Is de gelijkheid der Kinderen Gods... Maar zeg 'ne keer, wat blijft die vent hier doen?

— Ach Apostel Paulus, hij is hier ingekomen met een autoriteit zonder weerga; ge zoudt gezegd hebben: 'ne Walvisch. C'est ici le ciel, zegde hij, j'entre.

— Is t' 'ne Franschman? sprak Paulus.

— Neen 'ne Vlaming.

— En hij spreekt zijn taal niet! Foei, foei! En zijn papieren?

— Ei, oei, bah... nog al Christelijk. Geen grove stukken tegen de Zedigheid... 's Avonds, in de Cafés, nog al den grondvisch gespeeld.

— Gelijk het gaat, veel Volksherenbergen zijn betamelijker.

— D'Eerlijkheid, ook goed; maar trotsch geweest, fransche Congreganist, de Prochiekerk verzuimd, den werkenden Evenmenschen veracht, de Demokraten belogen en belasterd, helpen broodrooven!

— Oei, oei, Sinte Pieter, 't is grof! ik weet genoeg, 'k zal hem eens onder handen pakken: » Kameraad, ge noemdet mij daar Gentilhomme, Eelman, om mij te vleien; ik was ik Romeinsche Burger, civita Romana, maar dat

Heerlijk, hoopvol verschieft voor het socialism! Heil u, roode Vaan, edele standaard van den arbeid! Eenmaal wappert gij over alle wereldeelen, eenmaal begroet u gansch de aarde als het ontslavingsteeken der volkeren!

III

Het duurde eenige oogenblikken eer de ontsteltenis in de familie Damiaens, door de verklaring van den oudsten zoon verwekt, bedaarde.

— Voor de socialisten stemmen, kon de vader eindelijk uitroepen.

— Voor de bespotters en verachters van alles wat wij hebben leeren eerbiedigen en beminnen! vermocht de moeder er bij te voegen.

— Wat zal men zeggen als t' zal nulkomen! kermde de dochter.

Faab behield eene onzijdige stilzwijgendheid.

Een laatste overblijfsel van den « ouden mensch » deed Steven eene wijl de blikken zijner ouders en zijner zuster zwaar op hem wegen. Doch, dit oogenblik van zwakte was van korten duur, en zich tot zijne huisgenooten keurend, sprak hij bedaarnd:

— Ik stem volgens, na ernstige overwegingen, mijn geweten mij gebiedt.

Vader en moeder beschouwden hunnen zoon als twijfelden zij aan de orde in zijne hersenen.

— Maar, mijn zoon, gij zijt bij de dertig jaren oud... verwittigde de vader.

— Inderdaad was het antwoord, men zal niet zeggen dat ik handel uit jeugdige onbezonnenheid.

(Wordt voortgezet).

DE ROODE VAAN

EENE SCHETS

UIT DE

Laatste overstromingen in Vlaanderen

DOOR THILO.

1^e VERVOLG.

Het antwoord der vrouwen klonk geruststellend.

— Hij zal toch voor de socialisten niet stemmen?...

— Dit noemt hij dwaas; de socialisten, zegt hij, willen slechts alles overhoop werpen, om zich van de schatten der rijken meester te maken. Volgens hem komen de rooden ook nimmer aan het bestuur en bijgevolg ware het eene dwaasheid, zijne stem of zijne stemmen aan die partij verloren te werpen.

— Ik vrees maar dat de socialisten de meerderheid bekomen! zuchtte de vader.

— Ik vrees integendeel dat het de katholieken zullen zijn! sprak Steven.

Vader, moeder en dochter zagen verschrift den oudsten zoon aan... Het was of hij een goddeloozen vloek had geuit.

— Vreezen, mijn zoon! kon de vader eindelijk uitbrengen, gij hoopt, wilt gij zeggen, dat de katholieken, de mannen van ons geloof, de verdedigers van godsdienst, orde en recht den zegenpraal behalen in de kiezingen van morgen!

— Ik zal er tegen stemmen! mijne stem is voor de socialisten, vader! voor de mannen onzer klas, voor de verdedigers der werklieden, der verdrukten, voor de voorvechters van het ware recht!...